

เรื่อง บ้านเลอตอ

รายละเอียด

ความเป็นมาของชื่อชุมชน

ในพื้นที่ของหมู่บ้านมีหินขนาดใหญ่ 2 ก้อนซ้อนทับกันอยู่ทางทิศใต้ของหมู่บ้านซึ่งในภาษาท้องถิ่นชนเผ่ากะเหรี่ยงเรียกหินที่ซ้อนทับกันว่า “เลอตอ” จึงเป็นที่มาของชื่อบ้านและหมู่บ้านเลอตอจนถึงในปัจจุบัน

จุดเด่นชุมชน:

บ้านเลอตอ พื้นที่ซึ่งอยู่ห่างไกลจากตัวเมือง จึงมีการส่งเสริมพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน ภายหลังการสร้างศูนย์โครงการหลวงเลอตอและข้อจำกัดที่เกิดจากการประกาศพื้นที่เขตป่าสงวนและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ชุมชนจึงหันมาเพาะปลูกพืชไร่และไม่ขึ้นต้นแทนการปลูกฝิ่นและการทำไร่หมุนเวียน

ที่อยู่: หมู่ที่ 13 บ้านเลอตอ ตำบลแม่ต๋อน อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

โทรศัพท์: ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ โทร. 08-9851-9944, อบต.แม่ต๋อน โทร. 0-5557-7452

ความเป็นมา: ประวัติศาสตร์ชุมชน

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

กลุ่มหมู่บ้านเลอตอปรากฏว่าตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่นี้มานานแล้ว แต่ไม่ทราบที่มาชัดเจนแน่นอน ภายหลังจากมีการรวมกลุ่มหมู่บ้านต่าง ๆ ในละแวกนี้ขึ้นเป็นหมู่บ้านเดียวกันโดยใช้ชื่อว่าหมู่บ้านเลอตอ

ในระยะสิบกว่าปีที่ผ่านมา ประมาณปี พ.ศ. 2560 ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ ได้เข้ามาพัฒนาพื้นที่บริเวณนี้อย่างจริงจัง โดยสังกัดกับศูนย์พัฒนาโครงการหลวงจังหวัดเชียงใหม่ คนงานประจำเป็นชาวกะเหรี่ยง ที่มาจากอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ และมีชาวบ้านเลอตอที่ได้รับผ่านการสมัครคัดเลือกเข้าร่วมโครงการมาช่วยงาน

ขณะเดียวกัน ผู้ใหญ่บ้าน ได้กล่าวเสริมว่า การเข้ามาของโครงการหลวงเริ่มมาราวสิบปีแล้ว เนื่องจากก่อนหน้านี้แถบบริเวณตำบลแม่ต๋อนยังมีเรื่องของการปลูกฝิ่นและทำไร่หมุนเวียนเป็นหลัก จากนั้นจึงได้เริ่มปลูกกาแฟกันเมื่อปี พ.ศ. 2551 ต่อมามีการปลูก ผักกาด ผักคะน้า มากขึ้น โดยจะมีพ่อค้าชาวมูเซอ ม้ง ขั้บรถมารับผลผลิต ส่วนต้นเสาวรสที่ได้รับการส่งเสริมยังไม่ได้ผลดีนักโดยเฉพาะในฤดูฝน หลังจากพื้นที่บริเวณนี้ได้รับการประกาศให้เป็นเขตป่าสงวนและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ต๋อน ทำให้การขออนุญาตในเรื่องการทำถนนเข้าหมู่บ้าน รวมถึงการใช้พื้นที่ทำกินรอบหมู่บ้านมีข้อจำกัด แตกต่างจากที่เคยใช้ที่ดินเพื่อทำไร่หมุนเวียนดังเช่นในอดีตแผนที่และสภาพแวดล้อมชุมชน

พื้นที่ขยายผลโครงการหลวง เป็นภูเขาสูงสลับซับซ้อนมีความสูงเฉลี่ยบริเวณกลางหมู่บ้านความสูง 900 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง สภาพภูมิอากาศแบบมรสุมเขตร้อน ฝนตกชุกเกือบทั้งปี โดยเฉพาะในเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคมเป็นช่วงที่ฝนตกชุกมาก

บ้านเลอตออยู่ห่างอำเภอแม่ระมาด 45 กิโลเมตร เป็นถนนคอนกรีตสลับถนนลูกรัง ใช้เวลาเดินทางจากอำเภอแม่ระมาดประมาณ 5 ชั่วโมง และอีกเส้นทางจากตำบลแม่ต๋อน อำเภออมก๋อยใช้เวลาประมาณ 3 ชั่วโมง

สถานที่สำคัญ

ศาลปู่เลอตอ ศูนย์รวมจิตใจของหมู่บ้านเลอตออยู่ที่ ศาลปู่เลอตอ ศาลมีลักษณะเป็นศาลาขนาดเล็กตั้งอยู่ในตำแหน่งกลางหมู่บ้าน แสดงให้เห็นถึงลักษณะความเชื่อในอำนาจเหนือธรรมชาติ เชื่อว่าเป็นตัวแทนของผีเจ้าป่า เจ้าเขา ชาวบ้านจึงได้เชิญผี ดังกล่าวให้มาอยู่ในศาลเป็นที่เป็นที่ทางเพื่อไม่ให้ออกไปรบกวนคนอื่น ๆ ที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน เพราะเคยมีเรื่องเล่ากันว่าเมื่อครั้งที่ยังไม่ได้ตั้งศาลและเชิญผีเจ้าป่าเจ้าเขาเข้ามาอยู่ในศาล ชาวบ้านจะได้ยินเสียงวิ่งไปวิ่งมาบนเรือนอยู่เป็นประจำ ภายหลังจากได้รับคำแนะนำจากพระสงฆ์ที่เข้ามาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ได้แนะนำให้ตั้งศาลเพื่อให้ผีเจ้าป่าเจ้าเขาอยู่เป็นที่เป็นที่ทาง (พิเชฐ สายพันธ์, 2562, น. 115)

ประชากร ระบบเครือญาติ และชาติพันธุ์

โครงสร้างครอบครัวและระบบเครือญาติของชาวกะเหรี่ยงบ้านเลอตอมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับชาวกะเหรี่ยงในหมู่บ้านใกล้เคียง ได้แก่ บ้านห้วยขนุน บ้านห้วยโป่ง ในตำบลเดียวกัน เนื่องจากตำบลแม่ต๋อนเป็น

ตำบลที่มีพื้นที่ติดกับเขตอำเภอมก๋อยของจังหวัดเชียงใหม่ ทำให้มีเครือญาติที่เกี่ยวข้องกันกับชาวกะเหรี่ยงในเขตอำเภอมก๋อยด้วย เช่น กรณีของแม่ของผู้ใหญ่บ้านก็มีพื้นเพดั้งเดิมมาจากอำเภอมก๋อย (พิเชฐ สายพันธ์, 2562, น. 113) ส่วนการสืบสายตระกูลของชาวกะเหรี่ยงหมู่บ้านเลอตอสืบตามสายตระกูลของแม่และภรรยาเป็นหลัก

กลุ่มหมู่บ้านเลอตอทั้งหมด 110 หลังคาเรือน ประชากร 424 คน ปรากฏว่าตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่นี้มานานแล้ว แต่ไม่ทราบที่มาชัดเจนแน่นอน ภายหลังมีการรวมกลุ่มหมู่บ้านต่าง ๆ ในละแวกนี้ขึ้นเป็นหมู่บ้านเดียวกัน โดยใช้ชื่อว่าหมู่บ้านเลอตอ แต่กลุ่มบ้านต่าง ๆ ซึ่งแยกออกไปตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ใกล้เคียงประกอบด้วยกลุ่มบ้าน 7 กลุ่ม หรือที่เรียกว่า 7 ปือกบ้าน ซึ่งหากรวมประชากรทั้ง 7 ปือกนี้ด้วยจะมีมากถึง 1,000 คน

- 1) ปือกบ้านเลอตอ 110 หลังคาเรือน ประชากร 424 คน
- 2) ปือกบ้านวะกะเลโคะ 68 หลังคาเรือน ประชากร 265 คน 113
- 3) ปือกบ้านแก้มอติ 45 หลังคาเรือน ประชากร 205 คน
- 4) ปือกบ้านห้วยขนุน 43 หลังคาเรือน ประชากร 183 คน
- 5) ปือกบ้านวะเบเต 36 หลังคาเรือน ประชากร 162 คน
- 6) ปือกบ้านตะยะเต 21 หลังคาเรือน ประชากร 76 คน
- 7) ปือกบ้านที่เนาะเบลลือตี 7 หลังคาเรือน ประชากร 36 คน

โครงสร้างทางสังคม: องค์กรชุมชนและกลุ่มอาชีพ

อาชีพดั้งเดิมของกะเหรี่ยงชุมชนบ้านเลอตอ คือ การเกษตรกรรมทำไร่หมุนเวียน ภายหลังในระยะประมาณสิบปีที่ผ่านมาได้มีการปลูกพืชผักและพืชยืนต้น เช่น กาแฟ โดยการเข้ามาแนะนำส่งเสริมจากโครงการหลวง ทำให้ชาวบ้านบางครอบครัวเริ่มมีรายได้จากอาชีพเสริมนอกเหนือจากการทำไร่หมุนเวียน (พิเชฐ สายพันธ์, 2562, น.114) โครงการหลวงมาตั้งศูนย์ในพื้นที่หมู่บ้านเลอตอ เพื่อพยายามส่งเสริมการเกษตรเพาะปลูกพืชเสริมจากไร่หมุนเวียนในฤดูกาลหลักภายในพื้นที่ตำบลนี้ แต่ก็ยังเป็นช่วงของการเริ่มต้นโครงการที่ยังไม่ให้เห็นผลของการส่งเสริมอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย การเข้ามาสืบบทบาทของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมู่บ้านเลอตอในไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีผลสนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือประสานงานในภาคส่วนราชการหลายส่วนมากยิ่งขึ้นต่อการเข้ามาพัฒนาปรับปรุงในพื้นที่ของตำบลแม่ต๋ืน (พิเชฐ สายพันธ์, 2562, น.141-142)

ศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ ได้เริ่มเข้ามาพัฒนาพื้นที่ในบริเวณนี้จริงจังเมื่อปี พ.ศ. 2560 โดยสังกัดกับศูนย์พัฒนาโครงการหลวงจังหวัดเชียงใหม่ คนงานประจำเป็นชาวกะเหรี่ยงที่มาจากอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ และมีชาวบ้านเลอตอที่ได้รับผ่านการสมัครคัดเลือกเข้าร่วมโครงการ มาช่วยงานประมาณ 10 ครอบครัว นอกจากนั้นเป็นเจ้าหน้าที่ประจำ 2 คน และหัวหน้าโครงการฯ เลอตอ ในอดีตเมื่อเริ่มก่อตั้งศูนย์พัฒนาโครงการหลวงเลอตอ หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี ซึ่งเป็นผู้ดูแลโครงการหลวงได้เป็นผู้เข้ามาช่วยกำกับวางแนวทาง

การทำงาน ปัจจุบัน พลเอกกัมปนาท รุดดิษฐ์ ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลพืชที่เตรียมทดลองส่งเสริมในพื้นที่ ได้แก่ เสาวรส เนื่องจากมีระยะเวลาในการเก็บเกี่ยวไม่นาน หลังจากปลูกประมาณ 6 เดือน ก็เริ่มเก็บเกี่ยวได้ ราคาของเสาวรสอยู่ที่กิโลกรัมละ 20-60 บาท ในส่วนของผักที่นิยมส่งเสริมให้ปลูก ได้แก่ ผักเบบี้ฮ่องเต้ ผักกวางตุ้ง คะน้าฮ่องกง กะหล่ำปลี ผักกาดขาวปลี ฟักทองญี่ปุ่น ทางโครงการหลวงฯ จะรับผลผลิตเหล่านี้ไปช่วยจำหน่าย ส่วนใหญ่พืชที่ส่งเสริมมักจะเป็นพืชที่ให้ผลมากกว่าพืชใบและยังมีพืชยืนต้น เช่น กาแฟ จันทศ ไม้ เนื่องจากยังมีปัญหาในเรื่องเส้นทางการขนส่งที่ยังไม่สะดวกและมีระยะไกลทำให้พืชใบได้รับความเสียหายเร็วและง่ายกว่า

หมู่บ้านชาวกะเหรี่ยงในละแวกนี้ที่ได้รับการส่งเสริมจากโครงการหลวงเลอตอ ได้แก่ แถบตำบลแม่ตื่น อำเภอแม่ระมาด ซึ่งมักจะนิยมให้ปลูกพืชยืนต้นในกลุ่มกาแฟ ไม้ จันทศ ส่วนในเขตอำเภอท่าสองยางที่อยู่ใกล้กับเส้นทางขนส่งคมนาคมจะส่งเสริมการปลูกผักต่าง ๆ เช่น ผักกาดขาวปลี กะหล่ำปลี ในหมู่บ้านแม่ลาคีและบ้านกาหมาผาดได้ ส่วนที่บ้านจอคี้ส่งเสริมปลูกผักและฟักทองญี่ปุ่น (พิเชฐ สายพันธ์, 2562, น.140-141)

วิถีชีวิต: ภูมิจิตชุมชนและชีวิตประจำวัน

พุทธศาสนาเป็นกลุ่มที่มีอิทธิพลต่อพลวัตทางความเชื่อศาสนา ตลอดจนพลวัตทางสังคมของชาวกะเหรี่ยงในพื้นที่บริเวณนี้เป็นอย่างมาก สำหรับหมู่บ้านเลอตอ ศาสนาพุทธ มีสำนักสงฆ์ เป็นอาคารก่ออิฐถือปูนเป็นอาคารชั้นเดียวผนังโปร่งรอบด้านทำหน้าที่เป็นทั้งวิหารและศาลาไปในคราวเดียวกัน ด้านหลังวิหาร/ศาลาเป็นพระเจดีย์สี่ห้อง ตั้งอยู่บนฐานเขียงซ้อนกันสองชั้น ตัวเจดีย์เป็นทรงลังกาแปดเหลี่ยมเหนือฐานแปดเหลี่ยมที่ตั้งอยู่บนฐานสูงสี่เหลี่ยมอีกทีหนึ่ง รูปทรงทั่วไปของเจดีย์คล้ายกับเจดีย์ทางล้านนา สำนักสงฆ์แห่งนี้มีพระสงฆ์ที่เป็นสายพระปา ลูกศิษย์หลวงตามหาบัวจากจังหวัดอุดรธานี เดินทางมาจำวัดอยู่เป็นประจำ และมีโครงการที่จะย้ายบริเวณที่ตั้งวัดออกไปอยู่นอกเขตหมู่บ้าน เนื่องจากพระสงฆ์รูปดังกล่าวเห็นว่าตัววัดตั้งอยู่กลางหมู่บ้าน (บนเนินสูงตรงข้ามกับบ้านผู้ใหญ่บ้าน) ซึ่งไม่เหมาะสมกับการเป็นวัดแบบวัดสายพระปา (พิเชฐ สายพันธ์, 2562, น. 116)

เดิมทีก่อนที่ศาสนาพุทธจะเข้ามาตามบริบทของสังคมไทย หมู่บ้านเลอตอที่มีการนับถือพุทธศาสนาก็ยังมีการถือผีร่วมอยู่ด้วย เช่น การนับถือผีธรรมชาติผีเจ้าป่าเจ้าเขา มีการตั้งศาลปู่เลอตอที่กลางหมู่บ้านเพื่อแสดงถึงการเคารพนับถือผีเจ้าป่าเจ้าเขา ในเวลาที่เจ็บป่วยไม่สบายจะมีการเลี้ยงผีเพื่อรักษาโรค โดยเริ่มจากการทำพิธีเลี้ยงผีปู่ย่าตายาย(ผีบรรพชน) ด้วยการใช้ไก่ต้มและข้าวหนึ่งหม้อ บางครั้งมีการเลี้ยงหมูเพิ่มเข้ามา พิธีเลี้ยงผีเพื่อการรักษาส่วนใหญ่จะทำกันในช่วงเวลาเย็น อาหารที่ผ่านการทำพิธีเลี้ยงผีเสร็จแล้วจะนำไปไว้บนหัวที่นอน เมื่อทำพิธีเสร็จมีข้อห้ามไม่ให้คนในออกจากบ้านและไม่ให้คนนอกเหนือจากสมาชิกในครอบครัวเข้าบ้านด้วย (พิเชฐ สายพันธ์, 2562, น. 115)

ชาวกะเหรี่ยงที่บ้านเลอตอ ส่วนมากจะเป็นข้อห้ามที่เกี่ยวข้องกับการทำพิธีกรรม ข้อห้ามไม่ให้คนในออกจากบ้านและไม่ให้คนนอกเหนือจากสมาชิกในครอบครัวเข้าบ้านด้วยระหว่างในช่วงหลังทำพิธีเลี้ยงผี

พิธีแต่งงาน การแต่งงานของชาวกะเหรี่ยงบ้านเลอตอ จะเริ่มตั้งแต่ฝ่ายหญิงต้องไปขอฝ่ายชาย จากนั้นงาน

แต่งงานจะจัดที่ขึ้นที่บ้านของฝ่ายหญิง ในพิธีแต่งงานเจ้าสาวจะใส่ชุดกะเหรี่ยงสีขาว ช่วงเวลาเช้าเป็นพิธีดื่มเหล้า มีญาติผู้ใหญ่ของฝ่ายชาย ได้แก่ พ่อ แม่ ลุง เจ้าบ่าวเจ้าสาวร่วมกันรินเหล้าให้กับฝ่ายพ่อตาแม่ยายอย่างน้อย 3 ขวด หลังจากการกินเหล้าให้ญาติผู้ใหญ่เสร็จแล้วก็เป็นกรกินข้าว จากนั้นเวลาค่ำประมาณสองทุ่มจะมีพิธีมัดมือและเข้าห้องหอ เจ้าบ่าวกับเจ้าสาวจะอยู่ด้วยกันในบ้าน 2 วัน เมื่อถึงวันที่ 3 จะพากันเข้าป่าเพื่อออกไปหากินกันในป่า โดยจะมีผู้ติดตามไปด้วย ที่บ้านเลอตอนิยมให้ผู้ติดตามที่จะเป็นคู่บ่าวสาวรายต่อไปเป็นผู้ร่วมเดินทางเข้าป่าไปกับคู่ที่แต่งงาน หลังจากกลับมาจากพิธีเข้าป่าแล้วก็จะเป็นการไปเยี่ยมบ้านพ่อแม่เจ้าสาว (พิเชฐ สายพันธ์, 2562, น. 115)

พิธีศพ เมื่อมีคนตายในชุมชนกะเหรี่ยงบ้านเลอตอ จะมีการนำศพไปฝังไว้ที่ป่าชานอกหมู่บ้าน ในพิธีศพจะมีการร้องเพลงในเพลงนั้นจะร้องเกี่ยวกับคนตาย ซึ่งเพลงดังกล่าวหากไม่มีคนตายจะห้ามร้องโดยเด็ดขาด ในงานศพคนร่วมงานที่เป็นคนหนุ่มสาวจำนวนมาก 50-60 คนจะร่วมกันร้องเพลงรอบศพนั้น การแต่งกายในงานศพไม่มีการบังคับที่จะใส่ไปร่วมงานศพ (พิเชฐ สายพันธ์, 2562, น. 115)

พิธีเลี้ยงผี ชาวกะเหรี่ยงชุมชนบ้านเลอตอมีพิธีเลี้ยงผีเพื่อการรักษาซึ่งทำกันในครอบครัว ส่วนใหญ่จะทำการในช่วงเวลาเย็น อาหารที่ผ่านการทำพิธีเลี้ยงผีเสร็จแล้วจะนำไปไว้บนหัวที่นอน เมื่อทำพิธีเสร็จมีข้อห้ามไม่ให้คนในออกจากบ้านและไม่ให้คนนอกเหนือจากสมาชิกในบ้าน (พิเชฐ สายพันธ์, 2562, น. 115)

พิธีมัดมือ หรือ ผูกข้อมือ เป็นพิธีที่ชาวกะเหรี่ยงชุมชนบ้านเลอตอทำประจำทุกปี ปีละ 2 ครั้ง ในช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคมเป็นรอบแรกของปี และในช่วงหลังจากเดือนพฤษภาคมเป็นรอบที่สองของปี ในการทำพิธีมัดมือจะเป็นบทบาทของผู้เฒ่าผู้แก่หรือผู้อาวุโสในหมู่บ้านเป็นผู้ทำการมัดมือให้พร ด้ายที่มัดมือก็จะผูกไว้ที่ข้อมืออย่างน้อยเป็นเวลา 3 วันจึงจะถอดด้ายออก (พิเชฐ สายพันธ์, 2562, น. 114)

ด้านระบบสาธารณูปโภค:

ในภาพรวมของชาวกะเหรี่ยงในตำบลแม่ต๋ั้น อำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก อยู่ในพื้นที่ที่ห่างไกลตัวเมืองจังหวัดตากมากที่สุด เส้นทางคมนาคมเข้าสู่หมู่บ้านหลายแห่งยังลำบาก เป็นทางดินและทางตัดเข้าไปในป่า มีบางส่วนเท่านั้นที่เป็นทางลาดคอนกรีต ซึ่งส่วนหนึ่งยังอยู่ในระหว่างโครงการพัฒนาเส้นทางขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ยังมีงบประมาณจำกัด การเข้าถึงของสาธารณูปโภค เช่น ระบบน้ำประปายังคงใช้น้ำประปาภูเขา และต้องอาศัยการก่อสร้างแท็งค์เก็บกักพักน้ำของแต่ละหมู่บ้าน ซึ่งหลายหมู่บ้านก็อยู่ในระหว่างการพัฒนาและเดินสายท่อประปาภูเขา ดังนั้นน้ำที่ใช้ส่วนใหญ่จึงเป็นน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคเท่าที่จำเป็น ส่วนน้ำที่ใช้ในการเกษตรกรรมยังคงอาศัยน้ำจากธรรมชาติเป็นหลัก ได้แก่ น้ำฝนและน้ำจากลำห้วยที่ไหลผ่านหมู่บ้าน ตำบลแม่ต๋ั้น ไม่มีลำน้ำขนาดใหญ่ ยกเว้นลำน้ำแม่ต๋ั้นสายเดียวที่มีขนาดใหญ่กว่าลำห้วยที่ไหลผ่านในแต่ละหมู่บ้าน จึงทำให้พื้นที่ทำการเกษตรมีข้อจำกัดและยังไม่สามารถทำการเกษตรนอกฤดูกาลได้อย่างเต็มที่ แม้ว่าจะมีโครงการหลวงมาตั้งศูนย์ในพื้นที่หมู่บ้านเลอตอ เพื่อพยายามส่งเสริมการเกษตรเพาะปลูกพืชเสริมจากไร่หมุนเวียนในฤดูกาลหลัก

ฐานข้อมูลท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ภายในพื้นที่ตำบลนี้ แต่ก็ยังเป็นช่วงของการเริ่มต้นโครงการที่ยังไม่ได้เห็นผลของการส่งเสริมอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย สภาพปัญหาทั่วไปของพื้นที่นี้จึงอยู่ในระหว่างการส่งเสริมพัฒนาโครงสร้างสาธารณูปโภคพื้นฐาน ไม่ว่าจะเป็นเส้นทางคมนาคม ถนน ไฟฟ้าและน้ำประปา รวมถึงการส่งเสริมอาชีพเสริมในการทำการเกษตร การเข้ามามีบทบาทของศูนย์พัฒนาโครงการหลวงหมู่บ้านเลอตอในไม่กี่ปีที่ผ่านมา มีผลสนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือประสานงานในภาคส่วนราชการหลายส่วนมากยิ่งขึ้นต่อการเข้ามาพัฒนาปรับปรุงในพื้นที่ของตำบลแม่ต๋อน (พิเชฐ สายพันธ์, 2562, น.141-142)

ด้านวัฒนธรรม:

ชาวกะเหรี่ยงในพื้นที่นี้ยังรักษาความเชื่อในการนับถือผี โดยเฉพาะในกรณีผีธรรมชาติ เช่น ผีเจ้าป่าเจ้าเขา และผีบรรพชน ควบคู่ไปกับการนับถือพุทธศาสนา ดังปรากฏว่ามีการสร้างวัดและเจดีย์ในชุมชนกะเหรี่ยงหลายแห่งในตำบลนี้ ซึ่งเป็นผลมาจากการเผยแพร่พุทธศาสนาจากล้านนาสายครูบาศรีวิชัย โดยลูกศิษย์ครูบาศรีวิชัยที่มีบทบาทสำคัญในการนำพุทธศาสนาเข้ามาเผยแพร่ในบริเวณตำบลนี้คือครูบาชัยวงศา แห่งวัดพระบาทห้วยต้ม อำเภอเถลิง จังหวัดลำพูน ทำให้ชาวกะเหรี่ยงในพื้นที่นี้มีความสัมพันธ์กับเครือข่ายพุทธศาสนาสายครูบาชัยวงศา อย่างเหนียวแน่นมาจนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตามในระยะหลังได้มีพระสงฆ์สายพระป่าลูกศิษย์หลวงตามหาบัวจากจังหวัดอุดรธานี ได้เริ่มเข้ามามีบทบาทในพื้นที่นี้อีกสายหนึ่ง ดังจะเห็นได้ว่าการเข้ามาบูรณะวัดที่หมู่บ้านเลอตอ และมีโครงการที่จะพัฒนาวัดเดิมที่หมู่บ้านเลอตอให้กลายเป็นวัดสายพระป่าในพื้นที่นี้ในอนาคต การนับถือคริสตศาสนาในเขตตำบลแม่ต๋อนยังมีจำนวนไม่มาก พบที่ตั้งโบสถ์ของศาสนาคริสต์ในหมู่บ้านบางแห่ง เช่น บ้านห้วยมะพร้าวซึ่งระบุชื่อโบสถ์ว่าโบสถ์ห้วยน้ำหอม เป็นต้น (พิเชฐ สายพันธ์, 2562, น.142)

ด้านสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ:

หลังจากพื้นที่บริเวณนี้ได้รับการประกาศให้เป็นเขตป่าสงวนและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่ต๋อน ทำให้การขออนุญาตในเรื่องการทำถนนเข้าหมู่บ้าน รวมถึงการใช้พื้นที่ทำกินรอบหมู่บ้านมีข้อจำกัดแตกต่างจากที่เคยใช้ที่ดินเพื่อทำไร่หมุนเวียนได้เช่นในอดีต อีกทั้งมีการจัดตั้งโครงการในโรงเรียน ดชด. ที่หมู่บ้านเลอตอ มีการเรียนการสอนโดยใช้ภาษาไทย ทำให้เด็กรุ่นใหม่เริ่มพูดภาษากะเหรี่ยงได้น้อยลง

คำสำคัญ : บ้านเลอตอ

ที่มา : <https://wikicomunity.sac.or.th/community/136>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2024-12-11

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2274&code_db=610001&code_type=TK008